

Dosarul nr. 3ra-834/19

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Râșcani (jud. I. Rabei)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolai Tomuz împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost casată integral hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani și a fost emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 5 septembrie 2018, Nicolai Tomuz a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 26 iunie 1990 – 12 ianuarie 2005 și 8 august 2008 – 23 decembrie 2016 a efectuat serviciul în organele afacerilor interne. La data de 23 decembrie 2016 a fost concediat cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI. Vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei calendaristice constituie 25 de ani, 2 luni și 9 zile luând în considerare serviciul militar în perioada 26 octombrie 1982 – 24 decembrie 1984.

A menționat că, reieșind din vechimea de muncă sus specificată, începând cu 23 decembrie 2016 i-a fost stabilită pensie în baza Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 privind asigurări cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, în mărime de 64 % din suma soldei. Însă, la calcularea vechimii în muncă în cazul său, nu a fost luat în considerare faptul că în

perioada 6 martie 2009 – 23 decembrie 2016, adică în termen de 7 ani, 8 luni și 17 zile a ocupat funcția de polițist în izolatorul de detenție provizorie al CPR Râșcani.

În acest sens a invocat prevederile pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plata a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, conform căruia în calcul vechimii în muncă pentru serviciu în izolatoarele de urmărire penală se aplică înlesnire – două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

În temeiul art. 18 lit. c) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1995, în vechimea în muncă timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite se include în condițiile avantajoase.

Respectiv, la calcularea vechimii în muncă pentru acordarea pensiei, în mod nejustificat nu au fost incluse în vechimea de muncă 7 ani, 8 luni și 17 zile. Astfel, mărimea pensiei, ținând cont de adaosul de 3% prevăzut de art. 14 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 ar fi trebuit să fie majorată la maximum 75% din suma soldei.

A relatat că, la data de 21 iunie 2018 s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani referitor la corectarea greșelii omise și recalcularea pensiei în condițiile art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993. Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani nr. X-02/993 din 27 iunie 2018 i s-a refuzat recalcularea pensiei.

În opinia reclamantului refuzul dat este ilegal și neîntemeiat, decizia având un caracter abstract, neargumentat și formal.

A comunicat că nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani privind refuzul în recalcularea pensiei, la data de 20 iulie 2018 a contestat-o în baza art. 14 din Legea contenciosului administrativ la Casa Națională de Asigurări Sociale. Însă, prin scrisoarea nr. T-1553/18 din 16 august 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale i-a respins cererea prealabilă pe aceleași motive ca și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani.

Reclamantul a afirmat că deciziile privind refuzul de a include vechimea în muncă 7 ani, 8 luni și 17 zile în baza dispozițiilor pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 79 din 21 februarie 1994, și recalcularea pensiei în baza acestor temeuri sunt ilegale și pasibile de a fi anulate.

În drept, și-a întemeiat acțiunea în temeiul prevederilor art. 7, art. 277-278 din Codul de procedură civilă, art. 3, 5, 6, 25 alin. (1) lit. b), 26 alin. (1) lit. a) din Lege contenciosului administrativ.

Nicolai Tomuz a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani nr. X-02/993 din 27 iunie 2018, a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-1553/18 din 16 august 2018, cu obligarea de a recalcula și include în vechimea de muncă perioada de 7 ani, 8 luni și 17 zile.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Nicolai Tomuz. S-au anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani nr. X-02/993 din 27 iunie 2018 și răspunsul

Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-1553/18 din 16 august 2018 cu obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani de a recalcula și include în vechimea de muncă a lui Nicolai Tomuz perioada de 7 ani, 8 luni și 17 zile.

Prin decizia din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost casată integral hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Râșcani și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă. S-a constatat ilegalitatea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani nr. X-02/993 din 27 iunie 2018 și Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-1553/18 din 16 august 2018 privind recalcularea pensiei. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea vechimii în muncă a lui Nicolai Tomuz, luându-se în considerare două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu din perioada 6 martie 2009 – 23 decembrie 2016 în cadrul izolatorului de detenție provizorie al CPR Râșcani, cu recalcularea pensiei, începând cu 21 iunie 2018.

Pentru a decide astfel instanța de apel a invocat prevederile pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, conform căruia la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrători subteran.

Conform art. 33 alin. (2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr. 1036 din 17 decembrie 1996 (în vigoare până la 21 martie 2008), vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează cu următoarele înlesniri: o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrători subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu.

Prin urmare, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor din pct. 8 al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Instanța ierarhic inferioară a stabilit că, dreptul lui Nicolai Tomuz de solicitare a efectuării recalculării vechimii în muncă este recunoscut prin hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor, indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Deci, instanța de apel a considerat că, în speță au fost întrunite condițiile necesare pentru a-i calcula lui Nicolai Tomuz două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în perioada în care a activat în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne.

Totodată, instanța ierarhic inferioară a reținut că, instanța de fond a emis o hotărâre nefondată, neclară și imposibil de executat, deoarece nu s-a indicat cum anume urmează a fi calculată vechimea în muncă a lui Nicolai Tomuz și de când pensia acestuia urmează a fi calculată.

La data de 8 mai 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia contestată din considerentele ce urmează. Instanța de apel la emiterea deciziei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat și interpretat eronat normele de drept material și procedural, și anume pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede astfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 26 februarie 2019.

Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat decizia instanței de apel la 16 aprilie 2019.

Respectiv, recursul depus la data de 8 mai 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept

procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu